

III. PRZYSZŁOŚĆ UNII EUROPEJSKIEJ – PRACE KONWENTU EUROPEJSKIEGO

PROJEKT TRAKTATU KONSTITUCYJNEGO

[Niniejszy tekst przedstawia strukturę ewentualnego traktatu. Włączenie (lub nie) do części I niektórych artykułów oraz dokładna treść innych zależą od decyzji Konwentu. Ich zapis w tym tekście w żadnej mierze nie przesądza o wynikach debaty w Konwencie]

[Prezydium Konwentu Europejskiego, Bruksela, 28 października 2002 r.]

TRAKTAT USTANAWIAJĄCY KONSTITUCJĘ EUROPY

SPIS TREŚCI

PREAMBUŁA

CZĘŚĆ PIERWSZA: STRUKTURA KONSTITUCJI

Tytuł I: Definicja i cele Unii

Artykuł 1.	Utworzenie [Wspólnoty Europejskiej, Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych Europy, Zjednoczonej Europy] ¹
Artykuł 2.	Wartości
Artykuł 3.	Cele
Artykuł 4.	Osobowość prawna

Tytuł II: Obywatelstwo Unii i prawa podstawowe

Artykuł 5.	Obywatelstwo Unii
Artykuł 6.	Karta Praw Podstawowych

Tytuł III: Kompetencje i dziedziny działania Unii

Artykuł 7.	Zasady podstawowe: przyznane kompetencje, subsydiarność, proporcjonalność
Artykuł 8.	Poszanowanie podstawowych zasad – granice przyznanych kompetencji. Kontrolowanie przestrzegania zasad subsydiarności i proporcjonalności. Pierwszeństwo prawa wspólnotowego. Perspektywy rozwoju
Artykuł 9.	Rodzaje kompetencji – definicja

¹ Pojęcie „Unia” zostanie zastąpione w tekście przez „Wspólnotę Europejską”, „Unię Europejską”, „Stany Zjednoczone Europy” lub „Zjednoczoną Europę”, gdyby podjęto decyzję o zmianie nazwy Unii.

- Artykuł 10. Kompetencje wyłączne
- Artykuł 11. Kompetencje wspólne (dzielone)
- Artykuł 12. Działania wspierające
- Artykuł 13. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa; wspólna polityka obronna; współpraca policyjna i w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych

Tytuł IV: Instytucje Unii

- Artykuł 14. System instytucjonalny zarówno dla działań Unii, jak i wspólnych przedsięwzięć państw członkowskich (w ramach Unii)
- Artykuł 15. Rada Europejska – skład, rola i zadania
- Artykuł 15bis. Prezydencja Rady Europejskiej
- Artykuł 16. Parlament Europejski – skład i zakres kompetencji
- Artykuł 17. Rada – skład i zakres kompetencji
- Artykuł 17bis. Prezydencja Rady
- Artykuł 18. Komisja – skład i zakres kompetencji (wyłączne prawo inicjatywy)
- Artykuł 18bis. Przewodnictwo Komisji
- Artykuł 19. Kongres Narodów Europy
- Artykuł 20. Trybunał Sprawiedliwości
- Artykuł 21. Trybunał Obrachunkowy
- Artykuł 22. Europejski Bank Centralny
- Artykuł 23. Gremia doradcze Unii

Tytuł V: Realizacja kompetencji i działań Unii

- Artykuł 24. Akty prawne Unii, np. ustawy europejskie, ustawy ramowe, decyzje europejskie (dokładna ich lista będzie odzwierciedlać wnioski Grupy Roboczej 9)
- Artykuł 25. Postępowanie legislacyjne – przyjmowanie ustaw i ustaw ramowych
- Artykuł 26. Procedura przyjmowania decyzji
- Artykuł 27. Procedura przyjmowania wykonawczych aktów prawnych
- Artykuł 28. Procedura wdrażania działań wspierających (łącznie z programami) oraz nadzór nad realizacją
- Artykuł 29. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa
- Artykuł 30. Wspólna polityka obronna
- Artykuł 31. Współpraca policyjna i w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych
- Artykuł 32. Wzmocniona współpraca

Tytuł VI: Demokracja w Unii

- Artykuł 33. Zasada demokratycznej równości obywateli Unii
- Artykuł 34. Zasada demokracji partycypującej
- Artykuł 35. Jednolita ordynacja wyborcza w wyborach do Parlamentu Europejskiego

- Artykuł 36. Przejrzystość debat legislacyjnych Unii
- Artykuł 37. Zasady głosowania w instytucjach Unii; zastosowanie możliwości „konstruktywnego wstrzymania się od głosu” i jego konsekwencje

Tytuł VII: Finanse Unii

- Artykuł 38. Zasoby finansowe Unii
- Artykuł 39. Zasada równowagi budżetowej
- Artykuł 40. Procedura budżetowa Unii

Tytuł VIII: Aktywność Unii w świecie

- Artykuł 41. Reprezentacja Unii na zewnątrz

Tytuł IX: Unia i jej bezpośrednie sąsiedztwo

- Artykuł 42. Uprzywilejowane stosunki między Unią a państwami położonymi w bezpośrednim sąsiedztwie

Tytuł X: Członkostwo w Unii

- Artykuł 43. Otwartość Unii dla wszystkich państw europejskich respektujących jej wartości oraz prawa podstawowe, a także akceptujących zasady, na jakich Unia funkcjonuje
- Artykuł 44. Procedura przystępowania do Unii
- Artykuł 45. Zawieszenie praw wynikających z członkostwa w Unii
- Artykuł 46. Wystąpienie z Unii

CZĘŚĆ DRUGA: POLITYKA UNII I REALIZACJA JEJ DZIAŁAŃ

Ta część powinna zawierać podstawy prawne. Dla każdej dziedziny zostaną podane rodzaje kompetencji (Tytuł III) oraz stosowne akty prawne i procedury postępowania (Tytuł V), zgodnie z tym co zostało ustalone w Części pierwszej. Konieczne będą zmiany techniczne w celu pełnej zgodności Części drugiej z Częścią pierwszą.

A. SFERY POLITYKI I DZIAŁANIA O CHARAKTERZE WEWNĘTRZNYM

A1. RYNEK WEWNĘTRZNY

- I. Swobodny przepływ osób i usług
 1. Pracownicy
 2. Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej
 3. Swoboda świadczenia usług
 4. Wizy, polityka azylowa i migracyjna oraz inne rodzaje polityki w zakresie przepływu osób
- II. Swobodny przepływ towarów
 1. Unia celna
 2. Zakaz ograniczeń ilościowych
- III. Kapitał i płatności
- IV. Harmonizacja przepisów prawnych

A2. POLITYKA GOSPODARCZA I WALUTOWA

A3. POLITYKA W INNYCH DZIEDZINACH

- I. Reguły konkurencji

- II. Polityka społeczna
- III. Spójność ekonomiczna i społeczna
- IV. Rolnictwo i rybołówstwo
- V. Środowisko naturalne
- VI. Ochrona konsumenta
- VII. Transport
- VIII. Sieci transeuropejskie
- IX. Badania i rozwój technologiczny

A4. BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

Współpraca policyjna i w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych

A5. DZIEDZINY, W KTÓRYCH UNIA MOŻE PODEJMOWAĆ DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE

- I. Zatrudnienie
- II. Zdrowie publiczne
- III. Przemysł
- IV. Kultura
- V. Edukacja, szkolenie zawodowe, młodzież

B. DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE

- I. Polityka handlowa
- II. Współpraca na rzecz rozwoju
- III. Zewnętrzne aspekty polityki objętej rozdziałami od A1 do A4
- IV. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa
 - 1. Polityka zagraniczna
 - 2. Zapobieganie kryzysom
- V. Zawieranie umów międzynarodowych

C. OBRONNOŚĆ

D. FUNKCJONOWANIE UNII

Postanowienia dotyczące instytucji i procedur; postanowienia dotyczące budżetu²

CZĘŚĆ TRZECIA: POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

Tytuł ostatni: Uchylenie poprzednich traktatów. Sukcesja prawna w stosunku do Wspólnoty Europejskiej i Unii Europejskiej
 Zasięg terytorialny
 Protokoły
 Procedury rewizyjne traktatu
 Przyjęcie, ratyfikacja i wejście w życie traktatu
 Czas obowiązywania
 Języki

² Zakres postanowień dotyczących instytucji i procedur w Części II będzie zależał od stopnia szczegółowości Części I. Można także przewidzieć, że takie postanowienia w niniejszej części będą dotyczyły jedynie procedur międzyinstytucjonalnych; postanowienia dotyczące ustaleń wewnętrznych instytucji mogą zostać określone w protokołach.

B. KRÓTKI OPIS TEKSTU

CZĘŚĆ PIERWSZA: STRUKTURA KONSTYTUCJI

PREAMBUŁA

Tytuł I: Definicja i cele Unii

Artykuł 1

- Decyzja w sprawie utworzenia [podmiotu nazwanego Wspólnotą Europejską, Unią Europejską, Stanami Zjednoczonymi Europy, Zjednoczoną Europą]
- Unia państw europejskich, z zachowaniem tożsamości narodowych, które ściśle koordynują swą politykę na płaszczyźnie europejskiej oraz realizują określone wspólne kompetencje według trybu federacyjnego
- Uznanie pluralistycznego charakteru Unii
- Unia otwarta dla wszystkich państw europejskich, które podzielają te same wartości oraz zobowiązują się do wspólnego ich wspierania.

Artykuł 2

W tym artykule zostaną zapisane respektowane przez Unię **wartości**: godność człowieka, prawa podstawowe, demokracja, rządy prawa, tolerancja, przestrzeganie zaciągniętych zobowiązań i poszanowanie prawa międzynarodowego.

Artykuł 3

Cele Unii

W tym artykule zostaną ustalone cele ogólne:

- ochrona wspólnych wartości, interesów i niezależności Unii,
- wspieranie spójności gospodarczej i społecznej,
- wzmocnienie rynku wewnętrznego oraz unii gospodarczej i walutowej,
- wspieranie wysokiego poziomu zatrudnienia i wysokiego poziomu ochrony społecznej,
- wysoki poziom ochrony środowiska naturalnego,
- wspieranie postępu technologicznego i naukowego,
- stworzenie obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,
- rozwój Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz wspólnej polityki obronnej w celu obrony i promocji wartości Unii w świecie.

Powyższe cele będą realizowane za pomocą odpowiednich środków w zależności o tego, czy kompetencje zostały przyznane Unii w całości, czy w części, czy też są wspólnie realizowane przez państwa członkowskie.

Artykuł 4

Zapis o uznaniu osobowości prawnej [Wspólnoty Europejskiej/Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych Europy, Zjednoczonej Europy].

Tytuł II: Obywatelstwo Unii i prawa podstawowe

Artykuł 5

Niniejszy artykuł ustanowi i zdefiniuje **obywatelstwo** Unii: każdy obywatel państwa członkowskiego jest także obywatelem Unii, a zatem korzysta z **podwój-**

nego obywatelstwa – obywatelstwa krajowego i obywatelstwa europejskiego; ma swobodę korzystania z obydwu obywatelstw, według własnego uznania, przy poszanowaniu praw i obowiązków związanych z obydwoma obywatelstwami.

W tym artykule zostaną zapisane prawa związane z obywatelstwem europejskim (swoboda przemieszczania się, pobytu, czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach samorządowych i w wyborach do Parlamentu Europejskiego, ochrona dyplomatyczna w państwach trzecich, prawo składania petycji, prawo zwracania się na piśmie do instytucji europejskich we własnym języku i do uzyskiwania odpowiedzi w tym języku).

Artykuł ustanowi zasadę, zgodnie z którą obywatele Unii nie będą dyskryminowani pod względem narodowościowym.

Artykuł 6

Zapis tego artykułu będzie zależał od wyników prac Grupy Roboczej ds. **Karty** [Praw Podstawowych].

Może się on wzorować na artykule 6 Traktatu o Unii Europejskiej, a zatem:

- albo odwoływać się do zapisów Karty;
- albo stwierdzać, że Karta jest integralną częścią Konstytucji, a jej artykuły są zamieszczone w innej części traktatu lub w specjalnym dołączonym do traktatu protokole;
- albo przejąć wszystkie artykuły Karty.

Tytuł III: Kompetencje i sfery działania Unii

Artykuł 7

Niniejszy artykuł ustanowi **zasady działania Unii**: Unia będzie działała zgodnie z postanowieniami traktatu, w granicach kompetencji przyznanych jej na mocy traktatu oraz z zachowaniem zasad subsydiarności i proporcjonalności.

Artykuł 8

W tym artykule zostanie zapisana zasada, zgodnie z którą kompetencje nieprzyznane Unii na mocy Konstytucji należą do państw członkowskich.

Artykuł ustanowi pierwszeństwo prawa unijnego przy wykonywaniu kompetencji przyznanych Unii.

Określi on też zasady efektywnej kontroli przestrzegania zasad subsydiarności i proporcjonalności. W tym kontekście zostanie przywołana rola parlamentów narodowych.

Artykuł ustali zasady funkcjonowania systemu (artykuł 308), a także ustanowi obowiązek lojalnej współpracy państw członkowskich z Unią oraz zasadę, zgodnie z którą państwa członkowskie wprowadzają w życie akty prawne organów [Unii].

Artykuł 9

W artykule tym zostaną wymienione **rodzaje kompetencji Unii**.

Artykuł 10

Niniejszy artykuł określi obszary **wyłącznej kompetencji Unii**.

Artykuł 11

Niniejszy artykuł przedstawi obszary **wspólnych – dzielonych kompetencji** Unii i państw członkowskich. Ustanowi on zasadę, że wobec działań Unii w tych dziedzinach państwa członkowskie będą mogły działać tylko w granicach określonych w przepisach prawnych Unii.

Artykuł 12

Ten przepis określi dziedziny, w których Unia **wspiera lub koordynuje działania państw członkowskich**, lecz nie ma uprawnień ustawodawczych.

Artykuł 13

W niektórych dziedzinach państwa członkowskie mogą określać i realizować wspólną politykę w ramach Unii, zgodnie ze szczególnymi zasadami. Artykuł niniejszy określi te dziedziny.

Tytuł IV: Instytucje Unii

Artykuł 14

W tym artykule:

- znajdzie się zapis, że Unia ma **jednolite ramy instytucjonalne**;
- zostanie ustalone, że ramy te powinny zapewniać spójność i ciągłość polityk oraz działań na rzecz osiągnięcia celów Unii – zarówno w sferze kompetencji przyznanych w całości lub w części Unii, jak i w tych dziedzinach, w których kompetencje należą do państw członkowskich i są realizowane przez nie wspólnie;
- zostaną wymienione instytucje Unii;
- zostanie ustanowiona zasada, według której każda instytucja działa w ramach kompetencji przyznanych jej na mocy niniejszego traktatu, zgodnie z procedurami i na warunkach oraz w celach określonych w każdej dziedzinie w niniejszym traktacie;
- na instytucje unijne zostanie nałożony obowiązek zapewnienia oraz wspierania otwartego, efektywnego zarządzania, niepowodującego nadmiernych nakładów;
- zostanie ustanowiona zasada lojalnej współpracy w stosunkach między instytucjami.

Artykuł 15

Niniejszy artykuł określi skład i zadania **Rady Europejskiej**.

Artykuł 15bis

Po przedyskutowaniu przez Konwent artykuł ten mógłby określać kadencję oraz tryb ustalania **prezydencji Rady Europejskiej**, jej rolę oraz zadania.

Artykuł 16

Niniejszy artykuł ustali skład **Parlamentu Europejskiego**, którego członkowie będą wybierani w wyborach bezpośrednich i powszechnych.

W artykule zostaną także podane uprawnienia Parlamentu Europejskiego oraz wskazana możliwość złożenia przez Parlament Europejski wniosku o wotum nieufności wobec Komisji, a także procedura jego rozpatrzenia i skutki, jakie mogą z tego wynikać.

Artykuł 17

W artykule tym zostanie podany skład i określone zostaną obowiązki **Rady** w odniesieniu do różnych formuł Rady.

Artykuł 17bis

Artykuł ten będzie zawierał przepis określający zasady wyznaczania **prezydencji Rady**, jej rolę, obowiązki oraz czas trwania kadencji.

Artykuł 18

Ten artykuł zawierałby postanowienia dotyczące składu i kompetencji **Komisji** (łącznie z wyłącznym prawem inicjatywy). W zależności od wyniku debaty w Konwencji, będzie on konstytuować Komisję albo jako mały organ kolegialny, albo jako większy organ oraz będzie określał zasady podejmowania decyzji.

Artykuł 18bis

Niniejszy artykuł określi rolę **przewodniczącego Komisji** oraz procedurę jego mianowania.

Artykuł 19

Ten artykuł będzie stanowił o możliwości utworzenia **Kongresu Narodów Europy**, określi jego skład oraz procedury powoływania jego członków, jak również jego kompetencje (redakcja tego artykułu będzie zależała od wyników prac Konwentu).

Artykuł 20

Niniejszy artykuł określi skład i właściwości **Trybunału Sprawiedliwości** oraz Sądu Pierwszej Instancji, jak również podstawowe przesłanki wniesienia powództwa do Trybunału.

Artykuł 21

Niniejsze postanowienie określi skład i uprawnienia **Trybunału Obrachunkowego**.

Artykuł 22

Ten artykuł określi skład i zadania **Europejskiego Banku Centralnego**, jak również skład jego Rady Gubernatorów i Zarządu.

Artykuł 23

Niniejszy artykuł powinien stanowić, że Parlament Europejski, Radę i Komisję będą wspomagać **Komitet Ekonomiczno-Społeczny** oraz **Komitet Regionów**, organy o charakterze doradczym.

Tytuł V: Realizacja kompetencji i działań Unii

Artykuł 24

Niniejszy artykuł wymieni różne **instrumenty** pozostające w gestii instytucji Unii w celu realizacji ich kompetencji.

Artykuł 25

Szczegółowy opis **postępowania legislacyjnego Unii**: procedura przyjmowania ustaw oraz ustaw ramowych itd.

Artykuł 26

Szczegółowy opis **procedury przyjmowania decyzji** itd.

Artykuł 27

Opis **procedury wdrażania aktów prawnych** wymienionych w artykule 24 oraz sposobów nadzorowania ich realizacji.

Artykuł 28

Ten artykuł powinien określać sposób **postępowania w przypadku wdrażania działań wspierających** (w tym programów) oraz sposobów nadzorowania ich realizacji.

Artykuł 29

Niniejszy artykuł ustanowi procedury wykonawcze w dziedzinie **Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa**.

Artykuł 30

Niniejszy artykuł ustanowi procedury wykonawcze w dziedzinie **wspólnej polityki obronnej**.

Artykuł 31

Niniejszy artykuł ustanowi procedury wykonawcze dotyczące współpracy policyjnej i w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

Artykuł 32

Postanowienia tego artykułu powinny określać:

- warunki podejmowania **wzmocnionej współpracy** w ramach traktatu;
- o ile to konieczne, części traktatu wyłączone ze wzmocnionej współpracy;
- zasadę stosowania odpowiednich postanowień traktatu przy przyjmowaniu aktów niezbędnych do wdrożenia wzmocnionej współpracy;
- obowiązki państw uczestniczących we wzmocnionej współpracy oraz państw, które w niej nie uczestniczą.

Tytuł VI: Demokracja w Unii

Artykuł 33

Niniejszy artykuł ustanowi zasadę, zgodnie z którą wszyscy obywatele Unii są **równi** wobec jej instytucji.

Artykuł 34

Niniejszy artykuł ustanowi zasadę **demokracji partycypującej**. Instytucje Unii ma charakteryzować wysoki stopień otwartości, co umożliwi wszystkim organizacjom obywatelskim nieskrępowany udział w życiu Unii.

Artykuł 35

Niniejsze postanowienie będzie nawiązaniem do protokołu zawierającego przepisy dotyczące **wyborów do Parlamentu Europejskiego** według jednolitej procedury we wszystkich państwach członkowskich.

Artykuł 36

Zapisana w nim będzie zasada jawności debat w Parlamencie Europejskim oraz w Radzie w obszarze legislacyjnym.

Artykuł 37

Niniejsze postanowienie ustanawiałoby **reguły głosowania** w instytucjach Unii, w tym określania większości kwalifikowanej oraz zastosowania możliwości „konstruktywnego wstrzymania się od głosu” i jego konsekwencje.

Tytuł VII: Finanse Unii

Artykuł 38

Niniejsze postanowienie stwierdzałoby, że budżet Unii jest w pełni finansowany z **zasobów własnych** oraz określałoby procedurę ustanowienia systemu zasobów własnych.

Artykuł 39

Niniejsze postanowienie zawierałoby zasadę, zgodnie z którą **budżet powinien być zrównoważony**, jak również reguły dotyczące dyscypliny budżetowej.

Artykuł 40

Niniejszy artykuł:

- określałby, że wszelkie dochody i wydatki Unii powinny być przedmiotem prognoz dla każdego roku finansowego i jako takie być wpisane do planu budżetowego;
- opisywałby **procedurę uchwalania budżetu**.

Tytuł VIII: Aktywność Unii na świecie

Artykuł 41

Niniejsze postanowienie powinno określać, kto reprezentuje Unię w **stosunkach międzynarodowych**, biorąc pod uwagę kompetencje już wykonywane przez Wspólnotę.

W zależności od wyników prac Konwentu, artykuł ten określałby rolę i przyszłą rangę wysokiego przedstawiciela do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Tytuł IX: Unia i jej bezpośrednie sąsiedztwo

Artykuł 42

Niniejszy artykuł mógłby zawierać postanowienia określające **uprzywilejowane stosunki Unii z państwami bezpośrednio z nią sąsiadującymi**, w przypadku decyzji o nawiązaniu takich stosunków.

Tytuł X: Członkostwo w Unii

Artykuł 43

Niniejszy artykuł ustanowiłby zasadę, że Unia jest otwarta dla wszystkich państw europejskich, które podzielają jej wartości oraz chcą wspólnie je realizować, które respektują bez wyjątku prawa podstawowe i akceptują reguły funkcjonowania Unii.

Artykuł 44

Niniejszy artykuł określi procedurę **przystępowania** nowych państw członkowskich do Unii Europejskiej.

Artykuł 45

Niniejszy artykuł określi procedurę **zawieszania** praw wynikających z członkostwa w Unii, w przypadku stwierdzenia naruszenia zasad i wartości Unii przez państwo członkowskie.

Artykuł 46

Niniejszy artykuł wskazywałby możliwość ustanowienia procedury dobrowolnego **wystąpienia** państwa członkowskiego z Unii oraz konsekwencje instytucjonalne wynikające z takiej decyzji.

CZĘŚĆ DRUGA: POLITYKA UNII I REALIZACJA JEJ DZIAŁAŃ

Ta część powinna zawierać podstawy prawne. Dla każdej dziedziny zostaną podane rodzaje kompetencji (Tytuł III) oraz stosowne akty i procedury postępowania (Tytuł V), zgodnie z tym co zostało ustalone w Części pierwszej. Konieczne będą zmiany techniczne w celu zapewnienia pełnej zgodności Część drugiej z Częścią pierwszą.

CZĘŚĆ TRZECIA: POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

Tytuł ostatni: Artykuł x

Uchylenie poprzednich traktatów. Sukcesja w stosunku do Wspólnoty Europejskiej i Unii Europejskiej.

Artykuł x + 1

Zasięg terytorialny obowiązywania traktatu.

Artykuł x + 2

Protokoły: protokoły dołączone do traktatu są jego integralną częścią.

Artykuł x + 3

Procedura rewizji traktatu konstytucyjnego.

Artykuł x + 4

Przyjęcie, ratyfikacja i wejście w życie traktatu konstytucyjnego.

Artykuł x + 5

Czas obowiązywania: traktat zostanie zawarty na czas nieokreślony.

Artykuł x + 6

Języki, w których traktat jest sporządzony, i teksty uznane za autentyczne.